

Forskning og kvalitetsforbedringsprosjekter som benytter NorArtritt-data

1. Ortopedisk kirurgi blant pasienter med inflammatorisk revmatisk leddsykdom

Kirurgiske inngrep i ledd var tidligere en viktig del av behandlingen ved leddgikt, men har vært mindre i bruk de siste årene. Dersom ledd blir ødelagt av revmatisk betennelse er det behov for kirurgiske inngrep i form av avstiving, fjerning av leddhinne eller innsetting av protese. Utbredelsen av disse inngrepene kan derfor brukes som mål på hvor høy sykdomsaktivitet pasientene har hatt, og i hvilken grad en har klart å hemme denne.

Tone Wikene Nystad disputerte 24. mai 2019 med en avhandling som dreide seg om bruken av ortopediske inngrep hos pasienter med revmatoid artritt, psoriasisleddgikt og Bekhterevs sykdom. Arbeidet er basert på data fra flere kilder, bl.a. NorArtritt og Nasjonalt register for leddproteser og inkluderte fire forskningsartikler.

2. Hjerne- og karsykdom blant pasienter med kronisk inflammatorisk leddsykdom

Det er kjent at det er økt risiko for hjerte- og karsykdom (RR 1,5-2) hos pasienter med inflammatorisk leddsykdom som revmatoid artritt. Vi vet mindre om hvordan dette har utviklet seg over tid, og om behandling av grunnsykdommen har hatt innvirkning på risiko for hjerte- og karsykdom.

Christian Lillebø Alsing har fått doktorgradsstipend fra Helse Vest for å arbeide med sitt forskningsprosjekt som undersøker om bedre behandling av revmatoid artritt har redusert overhyppigheten av hjerte- og karsykdom sammenlignet med den generelle befolkningen. I dette arbeidet brukes data fra NorArtritt samt fra flere ulike lokale og nasjonale hjerte- og karregistre. Det planlegges at 3 artikler skal inngå i prosjektet.

3. JointHeart

Prosjektets mål er undersøke effekten av biologisk behandling på forekomst og tilbakegang av kardiovaskulær endeorganskade blant pasienter med revmatoid artritt. Delmål med tilhørende publikasjonsplan er skissert under:

- a. Kartlegge kliniske variabler assosiert med kardiovaskulær endeorganskade blant pasienter med revmatoid artritt. Abstrakt og manuskript planlagt ferdigstilt i 2021.
- b. Undersøke betydningen av biologisk behandling for forekomsten av kardiovaskulær endeorganskade blant pasienter med revmatoid artritt. Abstrakt og manuskript planlagt ferdigstilt i 2022.
- c. Undersøke sammenhengen mellom inflammatoriske biomarkører og kardiovaskulær endeorganskade blant pasienter med revmatoid artritt. Abstrakt og manuskript planlagt ferdigstilt i 2022.

Prosjektleder for JointHeart er postdoktor Helga Midtbø, ved Hjereteavdelingen, Haukeland Universitetssykehus. Prosjektet er et samarbeid med Revmatologisk avdeling, Haukeland Universitetssykehus og Universitet i Bergen. PhD student Anja Linde ved Nasjonalt kompetansesenter for kvinnehelse, Oslo Universitetssykehus/Universitetet i Bergen vil arbeide i prosjektet.

4. COVID-19 blant pasienter med kronisk inflammatorisk leddsykdom

Formålet med dette prosjektet er å se om forekomsten av covid-19 smitte eller sykdom er annerledes enn i resten av befolkningen, å se om pasientene får mer alvorlig ev lettere sykdom, og å se om det er forhold ved pasientens sykdom, f.eks. diagnose, sykdomsaktivitet og behandling, som påvirker dette. I prosjektet benyttes data vedrørende pasienter inkludert i Norsk kvalitetsregister for artrittsykdommer (NorArtritt) som kobles mot data i MSIS (Meldingssystem for smittsomme sykdommer) vedrørende covid-19, samt data fra Norsk pandemiregister vedrørende sykehusinnleggelser for covid-19.

5. Kvalitetsforbedringsprosjekt Nasjonalt register for leddproteser (NRL)

I prosjektet benyttes data fra NorArtritt for å kvalitetssikre diagnosen revmatoid artritt, registrert av kirurg som årsak til innsetting av leddprotese. Data fra NorArtritt sammenstilles med data fra NRL for å undersøke graden av samsvar diagnosen. Formålet er å sikre at oppgitt diagnose som årsak til protese er korrekt. Dette har betydning for bruk av data f.eks. ved bruk i forskningsprosjekter der man ønsker å analysere resultatene av leddproteseoperasjoner hos pasienter med revmatoid artritt.

6. EPNOA. Epidemiologi ved kronisk inflammatorisk leddsykdom

Formålet med prosjektet er å undersøke følgende utfall:

- a. Forekomsten av sjeldne nevrologiske hendelse etter oppstart med biologiske sykdomsmodifiserende anti-revmatisk behandling
- b. Insidensen av alvorlige infeksjoner blant pasienter som starter med biologisk- eller målrettet syntetisk sykdomsmodifiserende antirevmatisk behandling
- c. betydningen av tid til remisjon og oppnåelse av remisjon for utvikling av komorbiditet (tilleggs- og følgetilstander)
- d. Utvikling av demens hos eldre med inflammatorisk leddsykdom

Leder av forskningsprosjektet er Sella Aarrestad Provan, MD, PhD, ved Diakonhjemmet sykehus. I prosjektet benyttes data fra flere ulike datakilder, deriblant Norsk pasientregister, Dødsårsaksregisteret, og Norsk reseptregister, i tillegg til NorArtritt.